

[Ole Bjørn Kraft.]

skabets og Sammenholdets Aand paa denne Maade igennem, og bruger vi alle vore Kræfter uden Tøven, vil allerede derved en væsentlig Del af Modgangen blive mindre trykkende og Haabet om, at Opgaven kan løses, faa Næring og derved give Styrke og Fortrøstning og ny Tillid til os alle.

Erkendelsen af de forringede økonomiske Livsvilkkaar maatte straks rejse Spørgsmaalet om Landets Løn- og Prispolitik. I Virkeligheden var dette Spørgsmaal allerede sat paa Dagsordenen gennem den økonomiske Udvikling, vi havde gennemlevet efter Krigens Udbrud i September, og altsaa ogsaa inden de skæbnsvangre Begivenheder den 9. April, der yderligere har vanskeliggjort eller standset vore Muligheder for at opretholde hele dette Lønningssystem. Det kan vistnok siges, at fra første Færd var Lønnens Fastlæggelse til Prisudviklingen gennem Overenskomsterne mellem Arbejdere og Arbejdsgivere blevet modtaget med Skepsis, der voksede, efterhaanden som den økonomiske Udviklingslinie blev klar. Jeg kan i denne Forbindelse minde om de Synspunkter, som Nationalbankdirektør Bramsnæs offentligt gav Udtryk for inden den 9. April, og hvori han vendte sig mod en Fortsættelse af det gældende Prisreguleringssystem.

I Virkeligheden var dette Spørgsmaal allerede modnet til en Beslutning. Skruen: højere Varepris, højere Løn, højere Varepris, højere Løn var en Skrue uden Ende, der sikkert vilde føre os ud i en Inflation, som vi til sidst vilde miste ethvert Hold i, som vilde berøve os Herredømmet over Prissystemet og fratage os Muligheden for en gunstig Udnyttelse af vore Produktionsmuligheder. Fortsættelsen af den vilde i Virkeligheden komme til at virke produktionslammende og dermed give Arbejdsledens Vækst frit Løb. Man vilde afbryde den Forbindelse, som maa eksistere og skal eksistere mellem Lønnen og Landets økonomiske Evne. Men Udnyttelsen af enhver Produktionsmulighed er nødvendig, hvis vi blot i nogen Grad skal kunne tilfredsstille Befolkningens Behov. En Fortsættelse af Pristalsreguleringssystemet vilde paa Forhaand have forhindret os i at udnytte de Muligheder, vi har paa dette Omraade.

Disse Forhold understregedes yderligere af den Kendsgerning, at Pristallets Beregning havde Muligheden af et fuldt Forbrug til Forudsætning, medens Rationeringen allerede har taget og i Fremtiden yderligere vil tage Grunden bort herunder. Den Rationering, vi nu har, kan

efter vort Synspunkt kun opfattes som en Forløber for en yderligere skærpet Rationering, hvorved de forhaandenværende Varebeholdninger sikres fordelt til alle, og dette maatte naturligvis forstærke Kravet om en Standsning af hele det System, vi havde.

Om Rationeringen vil jeg i øvrigt benytte Lejligheden til at fremsætte nogle enkelte Bemærkninger. Ved Siden af Pligten til i saa stor Udstrækning som muligt at sørge for Fremskaffelse af de nødvendige Varer maa det være Statsledelsens Pligt at sikre, at den Forbrugsnedgang, som ikke kan undgaas i vort Samfund, saaledes som vore Handelsmuligheder er indsnævret, og som vor hele Stilling er, kommer til at omfatte alle Befolkningslag. Det er nødvendigt ogsaa af Hensyn til Opretholdelsen af de prisregulerende Bestemmelser, som vil blive undergravet aabenlyst eller skjult, hvis Adgangen til at skaffe sig Varer ikke bliver begrænset gennem Rationering. Jo tidligere denne Rationering bliver gennemført, desto bedre vil det utvivlsomt være for os alle. Jeg er da ogsaa overbevist om, at en rigtigt planlagt og myndigt og retfærdigt gennemført Fordeling til alle vil blive mødt med Forstaaelse og Tilslutning fra alle Dele af Befolkningen.

Det afgørende i Situationen maatte altsaa være, at man standsede Pristalsreguleringssystemet, at man sørgede for, at det faldt bort. Jeg tror ikke, jeg tager meget fejl, naar jeg siger, at der i alle Kredse af Befolkningen var Tilslutning hertil paa Forhaand, ogsaa i de Kredse, der syntes at ville blive haardest ramt deraf. Mange Udtryk er kommet herfor, og hvis man i de Dage havde Lejlighed til at tale med Folk fra alle Lag om Spørgsmaalet, viste det sig, at der i Virkeligheden var stor Forstaaelse herfor, hvilket kun er et glædeligt Vidnesbyrd om, at der i Befolkningens brede Lag herskede en klar økonomisk Forstaaelse og en sund Opfattelse af, hvordan Stillingen er.

Man har i Forbindelse med Pristalsreguleringssystemets Bortfald talt om, at der bliver bragt Ofre. Det er for saa vidt rigtigt, som det er klart, at det øjeblikkeligt maa føles haardt og tungt af de Kredse af Befolkningen, af Arbejderbefolkningen, som øjeblikkeligt rammes deraf. Men det vil være rigtigt at tilføje, at man alligevel maa foretrække denne Løsning, for havde vi fortsat med Systemet, vilde netop denne Del af Befolkningen stærkere og haardere end andre Dele komme til at mærke den skadelige Virkning deraf, og den vilde